

INFORMACJA O ZAŁOŻENIACH DO PROJEKTU BUDŻETU

NA 2025 ROK

Podstawą przygotowania projektu uchwały budżetowej na rok 2025 będzie wykaz szczegółowych zadań zaplanowanych do wykonania wraz z kalkulacją całkowitego kosztu ich wykonania. Wszystkie zadania powinny mieć określony ilościowo i rzeczowo efekt, jaki w wyniku zaplanowanych środków zostanie osiągnięty.

Zasady ogólne

1. Prognozy dochodów własnych gminy.

Przy szacowaniu dochodów, poza zasadą ostrożności, z uwzględnieniem stopnia ściągальności podatków i opłat, **proponuje się przyjąć następujące założenia:**

- **podatek od nieruchomości** – przyjąć wzrost stawek do górnych granic stawek podatkowych, przyjmując jednak założenie, że:
 - preferencyjne w gminie stawki podatku od powierzchni budynków przeznaczonych na działalność, budynków pozostałych na wsi i od powierzchni gruntów związanych z działalnością gospodarczą utrzymać w granicach **65% udziału w stawce maksymalnej**.
 - preferencyjne w gminie stawki podatku od powierzchni budynków mieszkalnych w mieście i od powierzchni gruntów pozostałych utrzymać w granicach **70% udziału w stawce maksymalnej**. Spowoduje to wzrost stawek na poziomie 10%. Wzrost stawek maksymalnych na rok 2025 wyniósł 2,7% (o wzrost inflacji w I półroczu 2024r. w stosunku do I pół. 2023r. tj. o 2,7 % - M.P.2024 poz.645 z 16.07.2024r.). Za podwyższeniem stawek podatkowych podatku od nieruchomości przemawia fakt, że ich dotychczasowy poziom ustalony został na rok 2023 i utrzymany w roku 2024. W tym czasie następował dalszy wzrost cen towarów, usług, mediów oraz wynagrodzeń minimalnych i nauczycieli natomiast wpływy do budżetu nie wzrastały. Utrzymując stawki na obecnym poziomie będą one oscylowały w granicach 58%-65% stawek maksymalnych przy stawkach preferencyjnych i w granicach 85% przy stawkach, które z reguły były na poziomie maksymalnym. Proponowany wzrost stawek zapewni gminie dodatkowe dochody bieżące na finansowanie rosnących wydatków bieżących.
- **stawki opłaty targowej** – nadal pozostawić bez zmian, do czasu uruchomienia nowego targowiska miejskiego – ostatnia zmiana stawek była w 2012 r.,
- **podatek od środków transportowych** – pomimo wzrostu stawek maksymalnych o 2,7% (o wzrost inflacji w I półroczu 2024r. w stosunku do I pół. 2023r. tj. o 2,7 % - M.P.2024 poz.645 z 16.07.2024r.) – pozostawić stawki obowiązujące w roku 2024. Po ogłoszeniu stawek minimalnych zostaną one porównane z obowiązującymi w gminie i jeśli wystąpią przypadki stawek w uchwale poniżej stawek minimalnych na 2025 rok to zostaną one odpowiednio skorygowane. Podatek od środków transportowych nie jest znaczącym źródłem dochodów. W roku 2024 przewidywane wpływy mają wynieść zaledwie 368.000,00 zł. Wzrost stawek więc nie przyczyni się do znaczącego wzrostu tych dochodów szczególnie, że z roku na rok ubywa podatników podatku od środków transportowych.
- **podatek rolny** – wzorem lat poprzednich proponuje się obniżenie ceny żyta do celów podatku rolnego do poziomu około 85 % ceny żyta jaką ogłosi Prezes GUS. Obecnie obowiązująca stawka oparta jest na obniżce do poziomu 61,36% ceny żyta i jest najniższą stawką w rejonie (nasza stawka to 55,00 zł a kolejną najniższą ma Barlinek 74,00 zł). Proponowany wzrost stawki zapewni gminie dodatkowe dochody bieżące na finansowanie rosnących wydatków bieżących.
- **opłata eksploatacyjna** – wg szacunków po zapoznaniu się z prognozą przedstawioną przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.,

- **opłata za odbiór odpadów komunalnych** – obecnie obowiązujące stawki zostały wprowadzone od czerwca 2022 roku a ich wysokość została skalkulowana tak, ażeby wpływy pokryły wydatki w systemie gospodarowania odpadami. Mimo tego rok 2022 zamknął się brakiem na 63,7 tys. zł. W roku 2023 w systemie zabrakło 351,4 tys. zł a w roku 2024 przewidujemy brak na poziomie 500,0 tys. zł. Niewystarczające środki z opłaty muszą być pokrywane innymi dochodami gminy. W związku z tym zasadnym jest przystąpienie do prac na kalkulacją nowej stawki, która pozwoli na zamknięcie się systemu.
- **dochody wypracowywane przez placówki oświatowe** – wprowadzane będą do budżetu w ciągu roku w wartościach netto i przeznaczane na wydatki tych placówek, które je wypracowały, jeżeli będzie zachodziła taka potrzeba;
- **dochody wypracowywane przez OSP** – będą zaplanowane wg szacunków, bazując na danych z lat ubiegłych i przeznaczane na działalność związaną z ochroną przeciwpożarową;
- **dochody wypracowywane przez OS i R** – będą zaplanowane wg szacunków jednostki, bazując na danych z lat ubiegłych, również w zakresie **dochodów z hali sportowo-rehabilitacyjnej**, organizacja MARATONU będzie się odbywała w formule ostatnich lat (konkurs),
- **dochody z majątku gminy** – zostaną oszacowane na podstawie wykazu mienia komunalnego przeznaczonego do sprzedaży w roku 2025, zawartych umów ratalnych sprzedaży, najmu, dzierżawy oraz planowanych przekształceń prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Analizie zostaną poddane obowiązujące stawki w zawieranych umowach w celu przybliżenia ich do warunków rynkowych.
- **dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu** – szacunek na podstawie ilości zezwoleń na czas nieokreślony oraz przewidywanej ilości zezwoleń na sprzedaż jednorazową, przygotowany przez Wydz. GPiK,
- **pozostałe dochody własne** – stałe wypracowywane przez jednostki bądź wydziały wg ich szacunków, natomiast dochody okazjonalne wprowadzane będą do planu jeżeli będzie zachodziła taka potrzeba.

2. Prognozy dochodów będących transferami z budżetu państwa.

Poziom dochodów z tytułu subwencji i dotacji oraz prognozowanych dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych będzie ustalony na podstawie otrzymanych zawiadomień o przyznanych kwotach.

3. W pierwszej kolejności zabezpieczone zostaną w rozchodach budżetu środki na obsługę długu gminy: spłata rat kapitałowych kredytów i pożyczek, zapłatę odsetek, zobowiązań finansowych wynikających z podjętych uchwał RM (WPF) i zawartych umów wieloletnich.
4. Wyodrębnione zostaną środki do dyspozycji sołectw - wielkość dla poszczególnych sołectw określona będzie wg przyjętych zasad w 2008 roku. Na rok 2025 kwota obliczona na 1 mieszkańca zostanie podwyższona nie tylko o wskaźnik inflacji ale ponadto o **dodatkowe 10%** (łącznie o 14,1%). Uwzględnione zostaną również jak dotychczas dochody netto uzyskiwane z wynajmu świetlic.
5. Wyodrębnione zostaną dodatkowe środki dla sołectw Barnówko, Więclaw i Mostno – wg zasad określonych uchwałą Rady Miejskiej nr XIX/120/2007 z dnia 20.12.2007r.
6. Zabezpieczone zostaną środki na dotacje dla stowarzyszeń i innych podmiotów na realizację zadań wynikających z potrzeb określonych przez społeczność gminy.
7. Wyodrębniona zostanie kwota **rezerwy celowej** przeznaczonej do rozdysponowania na zadania realizowane w ramach **Budżetu Obywatelskiego** w wysokości **300.000,00 zł**.

8. Zostanie wyodrębniona **rezerwa celowa**, w której zostaną zabezpieczone środki na szacowane **odprawy emerytalne dla pracowników** podległych jednostek, którzy osiągnęli wiek emerytalny. Środki z rezerwy będą uruchamiane po złożeniu przez uprawnionych pracowników deklaracji o przejściu na emeryturę oraz wykazaniu przez jednostkę, z której pracownik będzie odchodził, że nie wygospodaruje środków na odprawę w ramach posiadanego funduszu płac.
9. Wydatki bieżące (budżet operacyjny) opracowywane będą w postaci zadań. Planowanie wydatków na 2025 rok oparte będzie na przewidywanym wykonaniu budżetu w roku 2024 z wyłączeniem poniesionych wydatków incydentalnych.

Przy podejmowaniu decyzji odośnie umieszczenia poszczególnych zadań w projekcie budżetu przyjmowana będzie następująca kolejność:

- zadania własne obligatoryjne gminy,
- zadania rozpoczęte w roku ubiegłym lub wcześniej i wymagające kontynuacji dla uzyskania efektu,
- zadania, które relatywnie szybko spowodują obniżenie wydatków bieżących przez obniżenie kosztów utrzymania lub nakładów pracy, co pozwoli na szybki zwrot kosztów i potem oszczędności,
- zadania, których wykonanie spowoduje tworzenie nowych dochodów dla gminy,
- zadania, które mogą być wykonane przy wykorzystaniu prac interwencyjnych, robót publicznych,
w dalszej kolejności
- *zadania, które zapewnią niezbędne usługi dla dużej liczby mieszkańców, w szczególności: gospodarki komunalnej, oświaty, kultury, kultury fizycznej,*
- *zadania, na które istnieje realna możliwość pozyskania dotacji bądź środków z innych źródeł (tylko przy założeniu, że zadanie miało pełne zabezpieczenie w budżecie a poprzez uzyskanie dofinansowania powstaną rzeczywiste oszczędności środków budżetowych),*
- *zadania o szczególnej randze społecznej.*

10. Zasady kalkulacji środków na wydatki bieżące (wynagrodzenia, opłaty mediów, usługi niematerialne, remonty, itd.) oparte winny być przy założeniu uzyskania jak największych oszczędności, na rzetelnych szacunkach ich potrzeb, pomniejszone o wydatki poniesione w roku 2024 o charakterze incydentalnym, jednorazowym, informacjach o planowanych zmianach cen w roku przyszłym oraz założeniach do konstrukcji budżetu państwa, tj.:

- prognozowana dynamika PKB – **3,7%**,
- średnioroczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja) – **4,1%**,
- minimalne wynagrodzenie (płaca zasadnicza) za pracę w 2025r. – **4.626,00 zł**, wskaźnik procentowy wzrostu wynosi 7,67%,
- minimalna stawka godzinowa w 2025r. – **30,20 zł**

Rząd w założeniach projektu budżetu państwa zaproponował średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w 2025 r. w wysokości 104,1% w ujęciu nominalnym. Obecnie rządzący proponują większą podwyżkę dla sfery budżetowej – nie 4,1 proc., tylko ok. 7 proc. Jednak związkowcy domagają się 15 proc. i zapewniają, że nie zejda poniżej 10 proc. W roku 2024 był to wzrost o 12,3%.

W roku 2022 wskaźnik wzrostu wynagrodzeń pracowników samorządowych w Gminie Dębno wyrównał proporcję między wynagrodzeniami sprzed okresu skokowego wzrostu płacy minimalnej. W latach 2023-2024 następował dalszy wzrost płacy minimalnej (w 2023r.

o 19,6%, w 2024r. o 19,4%) natomiast wynagrodzenia pracowników samorządowych ze względu na brak środków bieżących wzrastały jedynie o niewiele ponad 6% (w 2023r. o 6,2%, w 2024r. o 6,6%). W roku 2025 wynagrodzenie minimalne wzrośnie jeszcze o 7,67%. W związku z tym proponuje się przyjąć na rok 2025 wskaźnik wzrostu płac w budżecie gminy na poziomie wzrostu płacy minimalnej (7,67%) powiększonego o korektę częściowej rekompensaty do lat ubiegłych (2,33%) co da łącznie wzrost o **10,0%**.

Wynagrodzenia nauczycieli zostaną skalkulowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ceny energii elektrycznej i gazu rekomenduje się przyjąć na poziomie rzeczywistych wydatków roku bieżącego roku, dostawy ciepła, wody i odbioru ścieków, odpadów komunalnych wg właściwych taryf, natomiast pozostałe wydatki bieżące należy nadal maksymalnie redukować lub maksymalnie pozostawić na poziomie roku bieżącego.

Zaleca się również dokonanie szczegółowej analizy struktury zatrudnienia we wszystkich jednostkach budżetowych, placówkach oświatowych i instytucjach kultury mających na celu zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia i pochodne. Należy wdrożyć wszelkie procedury zarządzania zasobami ludzkimi mające na celu wypracowanie jak największych oszczędności ale bez uszczerbku dla jakości realizowanych zadań.

11. Z długu publicznego nie będą finansowane żadne zadania bieżące (deficyt finansowany długiem musi być przypisany do konkretnych zadań inwestycyjnych).
12. Przestrzegana będzie zasada ujmowania kwot po stronie wydatków na podstawie rzetelnej kalkulacji kosztów wraz z określonym efektem rzeczowym, jaki planuje się osiągnąć po ich wydatkowaniu. Szczególnie w przypadku wydatków na remonty wymagane będzie wskazanie zakresu planowanych remontów oraz uzasadnienie konieczności realizacji w roku 2025.
13. Wydatki budżetowe podlegają ograniczeniom formalno-prawnym wynikającym z art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Reguła wydatkowa określona w art. 242 ustawy nakazuje zachowanie zasady zrównoważonego budżetu bieżącego, co oznacza, że **planowane i wykonane wydatki bieżące nie mogą przekroczyć planowanych i wykonanych dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych**. Przy deficytowym budżecie w roku 2024, którego jednym ze źródeł finansowania jest kredyt na 10 mln zł nadwyżka budżetowa nie wystąpi. Dlatego przy wysokim wzroście wydatków bieżących konieczne jest zwiększenie wpływów do budżetu, przede wszystkim z tytułu podatków i opłat. Jest to jedyne źródło dochodów, na które mamy realny wpływ ustalając obowiązujące stawki.
14. Sposób planowania zadań budżetowych został uregulowany Zarządzeniem Nr 100/37/2011 Burmistrza Dębna z dnia 02 września 2011 roku w sprawie instrukcji opracowania materiałów planistycznych do projektu budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Przygotowała:

Skarbnik Gminy
Iwona Pludra